

**Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Кафедра маркетингу та УІД
Сумський регіональний центр
інтелектуального розвитку
Українська асоціація маркетингу
Всеукраїнська спілка вчених-економістів**

**Збірник тез доповідей
X Міжнародної
науково-практичної конференції**

**«МАРКЕТИНГ ІННОВАЦІЙ
І ІННОВАЦІЇ У МАРКЕТИНГУ»**

29 вересня – 1 жовтня 2016 року

Суми 2016

Результати експертного опитування представлені на рис. 1 як діаграма Венна, де розмір кола вказує на силу впливу для кожного стейкхолдера, а розміщення кіл – на характер взаємодії стейкхолдерів. На думку експертів, на реалізацію проектів переформування похідних ялинників найбільший вплив мають лісогосподарські підприємства, природоохоронні організації, науковці, громадські організації (ГО) та лісозаготівельники. Зазнають впливу цієї діяльності, головним чином, туристи, рекреанти, мисливці, деревообробні підприємства і місцеві жителі. Меншою мірою – промисловість, сільське господарство, діяльність місцевих органів влади. Усі вони отримують вигоди від цього процесу.

За оцінками експертів вигоди в результаті переформування похідних ялинових деревостанів отримують усі ідентифіковані групи стейкхолдерів, окрім мисливців і споживачів недеревної продукції лісу (НДПЛ). Ці стейкхолдери втрачають свої вигоди, оскільки для уникнення пошкоджень підросту ділянку, де проводять переформування, огорожують, а створення різновікового деревостану не сприяє поширенню грибів та ягід під наметом.

Побудована діаграма Венна дає змогу ідентифікувати потенційних «прихильників»/«супротивників» процесів переформування, спрогнозувати відносини між ними і характер їх впливу на прийняття і реалізацію рішення.

Заруба В.Я., Кобелєва Т.О.
НТУ «Харківський політехнічний інститут»

МОДЕЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ОЦІНКИ ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЕКТУ ЗА КРИТЕРІЄМ ОПТИМІЗМУ-ПЕСИМІЗМУ ГУРВІЦА

Оцінка привабливості інноваційного проекту являє собою найбільш відповідальний етап в процесі прийняття інвестиційних рішень. Від того, наскільки об'єктивно і докладно проведена ця оцінка, залежать строки повернення вкладеного капіталу і темпи розвитку підприємств країни. Ця об'єктивність і докладність оцінки ефективності проектів в значній мірі визначається використанням сучасних методів проведення такої оцінки [2-4, 6-12].

На практиці найчастіше виникає ситуація, коли є безліч можливих сценаріїв реалізації проекту або тільки відомі інтервали

зміни його параметрів, а про їх ймовірність нічого не відомо. Така ситуація характерна для унікальних проєктів, що мають свою внутрішню, тільки їм притаманну невизначеність. В цьому випадку немає ні статистичних даних, ні експертів, за допомогою яких можна було б якось оцінити розподіл ймовірності на безлічі сценаріїв (значень параметрів) проєкту. Ступінь можливості невизначених параметрів тут визначається таким чином: всі значення параметрів у відповідному інтервалі вважаються можливими, а решта – неможливими. Тобто, про інтервальну невизначеність говорять, якщо відома безліч можливих значень (неперервних інтервалів зміни) ефекту, але невідомий розподіл ймовірності на цій множині.

Такий підхід до вибору критерію прийняття рішення був вперше запропонований Гурвіцем. Особливістю цього критерію є те, що він передбачає не повний антагонізм середовища, а лише частковий [1, 5].

Представляється логічним, що при виборі рішення замість двох крайнощів в оцінці ситуації дотримуватися деякої проміжної позиції, що враховує можливість як найгіршого, так і найкращого. Такий компромісний варіант і був запропонований Гурвіцем. Згідно з цим підходом для кожного вирішення необхідно визначити лінійну комбінацію $\min$ і $\max$ виграшу і взяти ту стратегію, для якої ця величина виявиться найбільшою, тобто, прагнучи зайняти урівноважену позицію, Гурвіц запропонував критерій (HW), оцінна функція якого знаходиться десь між точками граничного оптимізму і крайнього песимізму (1):

$$ZHW_i = \max \left[\gamma \min_j a_{ij} + (1 - \gamma) \max_j a_{ij} \right] \quad (1)$$

де γ – «міра песимізму» («коефіцієнт песимізму», ваговий множник), $0 \leq \gamma \leq 1$.

При оцінці ефективності використання інноваційного проєкту неповнота початкової інформації найкоректніше може бути врахована за допомогою методу інтервальної невизначеності. Очікуваний інтегральний ефект в цьому випадку знаходиться на основі екстремальних ефектів, що розраховуються на множині можливих сценаріїв. Тому до основного недоліку цього методу відносять облік тільки екстремальних значень ефекту.

Розглядаючи критерії оцінки інвестиційних проєктів не можна однозначно виділити показник, який давав би всебічну оцінку. Але доцільність створення підходу, при якому процес оцінювання

інноваційних проєктів розглядається як сукупність методів (якісних та кількісних; математичних (детерміновані моделі та моделі з елементами невизначеності), економічних та ін.) дають можливість на основі кінцевих показників прийняти остаточне рішення про ефективність аналізованого проєкту. Результати аналізу дозволили встановити, що розробка інструментальних засобів може базуватися на інтегрованій парадигмі методів лінійних, нелінійних динамічних комбінацій оцінки за оптимістичним та песимістичним сценаріями.

1. Смоляк С.А. Оценка эффективности инвестиционных проектов в условиях риска и неопределенности (теория ожидаемого эффекта) / С.А. Смоляк. – М.: Наука, 2002. – 182с.

2. Перерва П.Г. Економіка та організація інноваційної діяльності : підруч. / П.Г.Перерва; за ред. П.Г.Перерви, С.А.Меховича, М.І.Погорелова. – Харків : НТУ «ХПІ», 2008. – 1080 с.

3. Грабченко А.И. Основы маркетинга высоких технологий : [учебное пособие] / Грабченко А.И., Перерва П.Г., Смоловик Р.Ф. – Х. : ХГПУ, 1999. – 242 с.

4. Перерва П. Г. Синергетичний ефект бенчмаркінгу конкурентних переваг / П.Г.Перерва, Н. П. Ткачова // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2011. – № 4(1). – С. 55-66.

5. Економіко-математичне моделювання: Навчальний посібник / За ред. О.Т. Іващука. – Тернопіль: ТНЕУ «Економічна думка», 2008. – 704 с.

6. Товажнянський В.Л. Антикризисный механизм сталого розвитку підприємства : [монографія] / В.Л. Товажнянський, П.Г. Перерва, Т.О. Кобелева, Н.П. Ткачова; ред.: П.Г. Перерва. – Х. : Віровець А.П. : Апостроф, 2012. – 703 с.

7. Перерва П.Г. Антикризисный мониторинг финансово-экономических показателей работы машиностроительного предприятия / П.Г.Перерва, В.Л.Товажнянський // Економіка розвитку. – Харків : ХНЕУ. – 2010. – №2 (54). – С. 46-50.

8. Перерва П.Г. Науково-інноваційний потенціал України та сучасні проблеми його використання / П.Г. Перерва, О.В. Жегус. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Natural/vcpi/TPtEV/2011_26/statiya/Pererva.pdf.

9. Перерва П.Г. Розвиток методів аналізу фактичного стану конкурентних переваг підприємства / П.Г. Перерва, Н.П. Ткачова // Економіка розвитку. – Харків : ХНЕУ, 2011. – №4 (60). – С. 116-120.

10. Перерва П.Г. Антикризисні інструменти сталого розвитку підприємства: інноваційна, інвестиційна та маркетингова політика / П.Г. Перерва, А.В. Косенко, О.П. Косенко // Вісник Нац.техн.ун-ту «ХПІ» : зб.наук.пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків : НТУ «ХПІ». – 2012. – № 25. – С. 100-106.

11. Перерва П.Г. Самомаркетинг менеджера и бизнесмена. – Ростов н/Д: Феникс, 2003. – 592 с. (Серия «Психология бизнеса»).

12. Перерва П.Г. Розвиток методів аналізу фактичного стану конкурентних переваг підприємства / П.Г. Перерва, Н.П. Ткачова // Економіка розвитку. – Харків : ХНЕУ, 2011. – № 4 (60). – С. 116-120.